

A lábam előtt heverő csillagok

Október utolsó napjait írjuk. Nincs túl meleg. Fázósan kuporodom össze csónakom deszkáin, és jobban összehúzom magamon kabátomat. A sötét, távolba vesző part felé kémlelek, ahonnan a messzi nádas zizegésével együtt elhaló kutyaugatás foszlányait hozza a hűvös éji szellő.

Horgászbotjaim bevetve várják a kapást, de a halak erre az estére más programot terveztek, úgyhogy bőven van időm nézelődni – már amennyit a vak-sötétben látni lehet.

A tegnapi hidegfront után csodásan kitisztult eget fürkészem. A Tejút teljes pompájában ragyog felettem, míg a délnyugati horizonton most nyugszik a Vénusz. Vöröses fénye már-már horzsolja a búzatáblát, lassan semmivé foszlik.

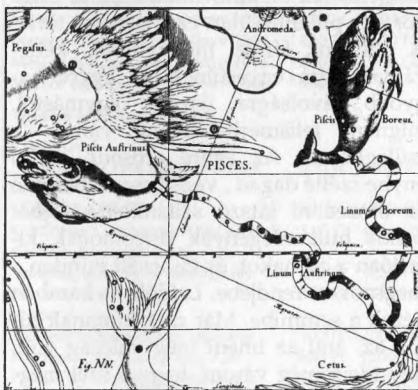
Felállok, hogy elgémberedett tagjaimat megmozgassam kissé, és ekkor történik a VARÁZSLAT. Mert csak az lehet, semmi kétség. A láthatatlan varázsló suhint egyet pálcájával, és a szellő – mely eddig délceg hullámlegényeket kergetett a vízzen – megjuhászodva vonul vissza. A legényeket pajkos hullámfíúk, majd fiúcskák követik, végül ők is lepihennek, nem hagyva hátra mást, csak a mozdulatlan-ságot. A Tisza-tó hatalmas medencéje, ahol mindig kitartóan fúj a keleti szél (lehet, idén először és utoljára) teljesen kisimul, és a következő pillanatban a csillagok a lábaim előtt hevernek. A víztükörön előbb a legfényesebb égitestek mutatják meg magukat. A Mars narancs-sárga gömbje karnyújtásnyira „úszik” tőlem, mellette homályos foltként lebeg a Fiastyúk. A csónak mellett kirajzolódik a Cassiopeia W-je is, odébb az alacsonyán

járó Göncölszekér hatalmas, fordított szedőkanál formája meri a habokat. A Hattyú is vízre szállt, nagyobb csillagai kirajzolják testének körvonalait. Távob-
labbb még a kis Delfin is lubickol.

Furcsa gondolataim támadnak. Elme-rengek, s közben egyre kisebb pontnak érzem magam a hatalmas Univerzum-ban. Kívülállóknak érzem magam. Talán nem is volna szabad itt lennem, amikor a Föld természeti szépségei és a Világ-egyetem ilyen szemérmetlenül rande-vúzik és forr egybe...

Moccanni sem merek, nehogy tönkre-
tegyem az illúziót, de megteszi más. A süket csendet hirtelen megtörő csattanás, majd recsegés hoz vissza a valóságba: horgászorsóm fékja zuttajta eszembe, hogy én bizony horgászni jöttem, a zsi-nór másik végét pedig elkapta a zsák-mány.

Süllő. Az éj királynője. Érte jöttem, de már nem érdekel. Kiakasztott szája sarkából a horgot, és a korábbi pátosztól megittasodva engedem útjára. Farkának legyintésével apró hullámokat hagy hátra, melyek hamar tovagördülnek a már elcsendesedett vízzen.

Újra egyedül vagyok a tükörrel. Az én tükörmel. Senki sincs a vízzen, a látványt csak egy arra repülő bagollyal

oszthatom meg, de bármilyen bölcs is, látszólag cseppet sem érdekli. A keleti horizonton lassan feltűnik gyermekekorom kedvenc csillagképe, az Orion. Eszembe jut az érzés, amikor egy téli estén a fogvacogtató hideg elől szobámba menekülve hosszasan bámultam ablakomból emberre emlékeztető alakját. Hat éves lehettem, és úgy éreztem hogy én fedeztem fel azt a valamit. Ez a „valami” pedig 25 évvel később is pont olyan, mint akkor volt. Déja-vu. Hatalmába kerít az érzés. Most is gyermek vagyok, és az ablak előtti székre térdelve csodálom azokat a parázsló kis pöttyöket...

Néha átvágtat az égen egy-egy kőszá meteor. Némelyik olyan halovány, hogy szinte csak sejtteni lehet égi útján. Nézem őket egy ideig, de tekintetemet ismét a csodás víztükör hívogatja. Sokáig nézem még az ismert és kevésbé ismert csillagképek furcsa, kissé bizonytalan táncát a vízen, amikor a nagy mágus valahol a háttérben újra meglendíti pálcáját.

Először csak gyöngé fuvallat szalad végig a rettentő téren át, egészen a partig, hogy ott a nádat megzörgetve megzavarja a vadkacsák békés álmát, majd megjelennek az apró hullámfik, és a tükör egy pillantás alatt ezer darabra törik. A csillagok fényei megnyúlnak, kettéválnak, újra egyesülnek, és egyre nagyobb távolságra úsznak egymástól, mígnem felismerhetetlenné válnak a csillagképek. Az egyre erősödő szellő enyhe szellé dagad , végső csapást mérve az összeállni látszó szilánkokra. Újból izmos hullámlegények ostromolják kintartóan a csónakot, és visszaáll minden a megszokott rendjébe. Leülök, és bambán nézek a semmibe. Már csak álomnak tűnik az, ami az imént még valóság volt. Egy ideig még várom, hogy a szél meggondolja magát és alábbhagy, de hamarosan feladom. Előkotrom hát táskámból hű társamat, egy 6x30-as keresőt, az ég felé fordítom és azzal próbálok vigasz-

talódni, de amit ott látok, az már egy másik világ. Igaz, legalább olyan gyönyörű, de kevésbé szokatlan.

Bár a darabjai ott vannak most is, tüköröm nem állt össze többé. De reménykedem, hogy egyszer ismét minden összezejön, és a varázsló újra meglendíti varázsbotját...

Zsámba István

Augusztusi éjszaka

Augusztus 28-án sok-sok nap után végre kiderült, és biztató égbolt fogadott, ahogy kinéztem az ablakon. Délután még nem gondoltam volna, hogy ilyen szép éjszaka köszönt ránk. Már elmúlt éjfél! Augusztus 29-e van. A holdkeltét várom. Éjfél után huszonhat perc telt el, és megláttam a Holdat. Éppen a szomszéd ház fölött van. Fantasztikus a narancssárga sárló!

Lassan egy óra lesz. Készítek pár képet a Holdról. A Hold után még az M45 is lencsevégre kerül. A fotózás után bementem egy kicsit, hogy az elemeket töltssem bő egy órán át. Nem sokkal kettő után kimentem, és a hátsó kertben fotóztam.

A levegő nagyon párásló! A 6 cm-es lencsés távcső tiszta víz. A fű vízben úszik, a fák is csöpögnek.

A szomszéd háztetőn látszik a holdfény visszaverődése. A Hold épp most fedi az NGC 2331 nyílthalmazt. Megnézem! Hát... A Hold elég fényes a halmaz csillagaihoz, de érezhetően lehet látni egy-két fényesebb halmaztagot, fényességük 9–10 magnitúdó körül van.

Az M45-től 10–15 fokkal DNy-ra jár a Mars. Már látszik az Orion, épp most emelkedik ki a fák mögül. Fél négy múlt öt perccel. A kakasok vadul kukorékolnak, aztán hirtelen abbahagyják. Lassan megvirrad. Nagyon szép volt ez az éjszaka. Kár lett volna átaludni...

Szöllősi Tamás

Apróhirdetések

Tájékoztatjuk Olvasóinkat, hogy kizárólag elektronikus levélben fogadjuk az apróhirdetéseket, a meteor@mcse.hu címen.

EXTRÉM CSILLAGTÉRKÉP! Alsó felületén égboltrészlettel dekorált (Coma Berenices és környéke), kék színű siklóernyő, repülésre alkalmas állapotban, beülő-hevederrel együtt eladó 65–75 kg közötti súlyú személynek, akit, ha eljön érte, a kezelésére is megtanítom. Az ernyő az egykori STV-Comet gyártó cég CXA-típusának mutánsa, egyedi darab! Ára: 85 E Ft. Csak MCSE-tagnak! Tel: (30) 417-8447. Zsédely László (l. még: www.paramania.hu!).

ELADÓ 250/1390-es Newton, Unioptik főtükrrel, rácsos Dobsonnak szerelve, 7x50-es keresővel. Irányár: 160 000 Ft. Erdei József, 7132 Bogyiszló, Honvéd u. 87., e-mail: joska33@freemail.hu, tel.: (30) 378-0157

Az UNIOPTIK BT termékeiből

Síktükrök (kör vetületű segédtükrök):

20 mm	4110 Ft	50 mm	10 277 Ft
25 mm	5138 Ft	60 mm	12 333 Ft
30 mm	6166 Ft	70 mm	15 290 Ft
35 mm	7194 Ft	80 mm	16 500 Ft
40 mm	8230 Ft	90 mm	18 533 Ft
45 mm	9249 Ft		

(Ezekről eltérő méretű tükrök készítését is vállaljuk, külön megrendelésre.)

Alumíniumozás kvarc védőréteggel:

Segédtükrő	1000 Ft
20 cm-es átmérőig	4000 Ft
20–44 cm között	12000 Ft

Egyedi optikai elemek gyártása, javítása.
Fényszennyezés-szűrő (LPR) kompatibilis
1,25" 9000 Ft.

Unioptik Bt.

1173 Budapest Vasút sor 44.
Tel.: (1) 257-28-50, 06-30-222-4412
E-mail: almasicb@hu.inter.net
Web.: www.optika.hu/unioptik

CSILLAGÁSZATI KIADVÁNYOK A MAGYAR CSILLAGÁSZATI EGYESÜLETTŐL

A Meteor korábbi évfolyamai és a Meteor csillagászati évkönyv egyes kötetei megrendelhetők az MCSE postacímén (1461 Budapest, Pf. 219.), rózsaszín postautalványon, a hátoldalon a tétel(ek) megnevezésével. Kiadványaink a **Polaris Csillagvizsgálóban személyesen** is megvásárolhatók (részletesebb lista: polaris.mcse.hu). A zárójelben szereplő összegek MCSE-tagokra vonatkoznak.

A Meteor 1999-es évfolyama + Csillagászati évkönyv 1999	2800 Ft (2600 Ft)
A Meteor 2000-es évfolyama + Csillagászati évkönyv 2000	3200 Ft (3000 Ft)
A Meteor 2001-es évfolyama + Csillagászati évkönyv 2001	3600 Ft (3400 Ft)
A Meteor 2002-es évfolyama + Csillagászati évkönyv 2002	3800 Ft (3600 Ft)
A Meteor 2003-as évfolyama + Csillagászati évkönyv 2003	4000 Ft (3800 Ft)
A Meteor 2004-es évfolyama + Csillagászati évkönyv 2004	4200 Ft (4000 Ft)
A Meteor 2005-ös évfolyama + Csillagászati évkönyv 2004	4200 Ft (4000 Ft)
Meteor csillagászati évkönyv 1994	300 Ft (250 Ft)
Meteor csillagászati évkönyv 1995	400 Ft (300 Ft)
Meteor csillagászati évkönyv 1996	500 Ft (400 Ft)
Meteor csillagászati évkönyv 1997	600 Ft (500 Ft)
Meteor csillagászati évkönyv 1998	700 Ft (600 Ft)
Meteor csillagászati évkönyv 1999	900 Ft (800 Ft)
Meteor csillagászati évkönyv 2000	1100 Ft (1000 Ft)
Meteor csillagászati évkönyv 2001	1400 Ft (1200 Ft)
Meteor csillagászati évkönyv 2002	1600 Ft (1400 Ft)
Meteor csillagászati évkönyv 2003	1700 Ft (1600 Ft)
Meteor csillagászati évkönyv 2004	1800 Ft (1700 Ft)
Meteor csillagászati évkönyv 2005	1800 Ft (1700 Ft)
Meteor csillagászati évkönyv 2006	1950 Ft

További kiadványainkból:

Csaba Gy. G.:	
A csillagász Hell Miksa írásából	300 Ft (250 Ft)
Kereszturi Á.–Sárnecky K.:	
Célpont a Föld?	1900 Ft (1800 Ft)
Keszthelyi S.: Magyarország naporái	500 Ft (400 Ft)
Keszthelyi S.–Sragner M.:	
Napfogyatkozás és honfoglalás	300 Ft (250 Ft)
Messier-keresőtérképek	300 Ft (250 Ft)
Mizser A. szerk.:	
Amatőr csillagászok kézikönyve	2300 Ft (2000 Ft)
Pleione csillagatlasz (hmg; 7,0)	600 Ft (500 Ft)
Ponori Th. A.: Divina astronomia	600 Ft (500 Ft)
Ponori Th. A.: Hajnali Szép Csillag	600 Ft (500 Ft)
Sárnecky Krisztián: Magyarok a Naprendszerben – és azon túl	1600 Ft (1500 Ft)
Sragner M.: Az égbolt mindenkié (Kulin-émlékkötet)	1000 Ft (900 Ft)
Változócsillag katalógus	600 Ft (500 Ft)

Észlelési élményem

A Magyar Csillagászati Egyesület **Észlelési élményem** címmel pályázatot ír ki magyarországi vagy határon túli, 20 évesnél nem idősebb diákok részére. A pályázaton jelenleg iskolába nem járó fiatalok is részt vehetnek.

A pályázat témaköre: Egy (vagy több) 2005–2006. évi csillagászati megfigyeléssel, vagy a megfigyelt csillagászati jelenség hátterével kapcsolatos cikk készítése. A cikk legyen érthető a téma iránt érdeklődő, de szakmai végzettség nélküli olvasó számára. A pályaműnek mindenképpen kapcsolódnia kell valamilyen csillagászati megfigyeléshez, ugyanakkor nem szükséges, hogy a megfigyelés tudományosan hasznosítható legyen. A megfigyelések lehetnek távcsöves, szabadszemes, fotografikus vagy CCD-észlelések. Bármely észlelési területről várunk cikkeket: pl. 2005. október 3-i, 2006. március 29-i napfogyatkozás, 2005-ös Mars-oppozíció, Hold-, változócsillag-, meteor-, mélyég, üstökösészlelések stb.

A cikk terjedelme legfeljebb 6000 leütés legyen, max. 3 ábrát tartalmazhat. A szöveget és a képeket külön fájlban kell elküldeni (tehát a képeket *nem* a dokumentumba illesztve!), elektronikus levélben. A pályázat szövegét rtf formátumban, a képeket jpg formátumban fogadjuk el. A szöveg és a képek fájlneveinek tartalmazniuk kell a beküldő teljes nevét ékezet nélküli formában. A teljes beküldött pályamunka terjedelme ne haladja meg az 1 Mbyte-ot. A cikk végén, az rtf fájlban fel kell tüntetni a szerző nevét, postacímét és e-mail címét. Egy résztvevő csak egy pályaművet adhat be.

A pályamunkákat az mcse@mcse.hu címre kérjük elküldeni, **beküldési határidő 2006. április 20.** A nyertes pályamunkákat a Meteor 2006/7–8. számában közöljük.

Díjazás:

1. helyezés: 15 000 Ft + ingyenes részvétel az MCSE 2006-os ifjúsági táborán
2. helyezés: ingyenes részvétel az MCSE 2006-os ifjúsági táborán
3. helyezés: könyvnyeremény 10 000 Ft értékben

A jövő század őrállomása - Pályázati felhívás

A Magyar Csillagászati Egyesület és a dorogi Zsigmondy Vilmos Gimnázium és Informatikai Szakközépiskola pályázatot hirdet általános iskolás tanulók és tanulócsoportok számára.

A feladat: tervezzétek meg, rajzoljátok le, milyen lesz száz év múlva, 2106-ban egy őrállomás. Ismertessétek az állomás részegységeit, berendezéseit, az ott folyó kísérleteket, az ott élő emberek mindennapjait!

Eredményeiteket egy legfeljebb A1 formátumú (840x594 mm) poszteren foglaljátok össze, és juttassátok el a következő címre:

Zsigmondy Vilmos Gimnázium és Informatikai Szakközépiskola, 2510 Dorog, Otthon tér 3. Jelige: A jövő század őrállomása. **Beadási/postázási határidő: 2006.03.31.**

A poszter feltétlenül tartalmazza a következő adatokat: az alkotó(k) nevét, e-mail címét, iskoláját, osztályát, az iskola postacímét.

A zsűri a poszter elkészítésekor végzett önálló munkát, a kreatív ötleteket díjazza elsősorban, ugyanakkor a szakirodalomból, Internetről kimásolt idézetek gyűjteményét nem tudjuk értékelni.

A beküldött munkákból kiállítást rendezünk a TIT Budapesti Planetáriumában.

Miről mesélnek a csillagok?

Pályázati felhívás a 100 éve született Detre László csillagász emlékére

A XX. század jeles magyar csillagászának tisztelegve a Magyar Csillagászati Egyesület és a dorogi Zsigmondy Vilmos Gimnázium és Informatikai Szakközépiskola pályázatot hirdet középiskolás tanulók, illetve tanulócsoporthoz számára.

A feladat: készítetek digitális vagy hagyományos filmes fényképezőgéppel állókamerás éjszakai égbolttelvételt! (Az úgynevezett állókamerás felvételek során a fényképezőgép állványra van rögzítve, avagy másképp fixen elhelyezve, és mozdulatlan az expozíció alatt. Az expozíció időtartama több másodperctől néhány percen át egy-két óráig is terjedhet, hosszának elsősorban a fényképezőgép teljesítménye és az égbolt állapota szab határt.) Természetesen több felvétel is készülhet, de a pályázathoz csak egyet használjatok fel!

A kép elkészülte után a tanulmányaitok és a szakirodalom alapján magyarázzátok el mit örökítettetek meg, és hogy mi a jelenség(ek) tudományos magyarázata? Milyen tapasztalatokat szerezhetünk a csillagokról és a minket körülvevő világról az elkészült kép alapján? A képhez tartozó magyarázat kiterjedhet bármely csillagászati vonatkozásra, az égitestek látszó mozgására, távolságára, különböző fizikai paramétereire, akármilyen fontos avagy érdekes jellemzőre.

Eredményeiteket egy legfeljebb A1 formátumú (840x594 mm) poszteren foglaljátok össze, és juttassátok el a következő címre: Zsigmondy Vilmos Gimnázium és Informatikai Szakközépiskola, 2510 Dorog, Otthon tér 3. Jellege: Miről mesélnek a csillagok?

Beadási/postázási határidő: 2006.03.31.

A poszter feltétlenül tartalmazza a következőket: az alkotó(k) nevét, e-mail címét, iskoláját, osztályát, az iskola postacímét, továbbá a kép készítésének körülményeit (helyszín, időpont, földrajzi hely, fényképezőgép, expozíció paramétereit)

Az eredeti képen kívül megjelenhetnek annak kinagyított, feldolgozott részletei is!

A zsűri a poszter elkészítésekor végzett önálló munkát, a kreatív ötleteket díjazza elsősorban, ugyanakkor a szakirodalomból, Internetről kimásolt idézetek gyűjteményét nem tudjuk értékelni.

A beküldött munkákból kiállítást rendezünk a TIT Budapesti Planetáriumában.

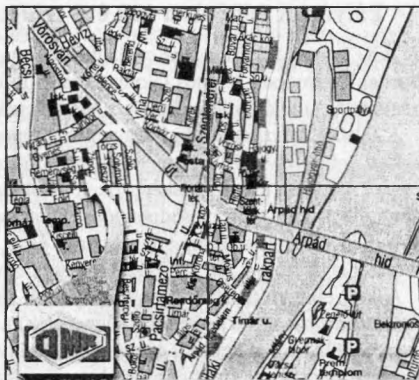
A csillagászati civilszféra Magyarországon

Egyesületünk időről időre felméri a hazai csillagászati civilszférát, és közzéteszi a hazai szervezetek, csillagvizsgálók, periodikák stb. legfontosabb adatait. A listát immár hagyományosan az Amatőrcsillagászok kézikönyvében tesszük közzé. A Kézikönyv előkészületben levő legújabb kiadásában is szeretnénk a lehető legfrissebb adatokat közzétenni. Kérjük a magyarországi egyesületek, alapítványok, szakkörök, bemutató csillagvizsgálók, állandó észlelőhelyek, magán-csillagvizsgálók, periodikák, továbbá távcsőgyártók, távcsőforgalmazók vezetőit ill. tulajdonosait, hogy ismételten juttassák el legfontosabb paramétereiket a Kézikönyv számára: (pontos elnevezés, cím, telefonszám, e-mail, honlap elérhetősége stb.). Segítségeteket ez úton is köszönjük!

Az információkat elektronikus levélben kérjük továbbítani az mcse@mcse.hu címre.

MCSE-közgyűlés 2006

Idei rendes közgyűlésünket **április 8-án** (szombaton) tartjuk az **Óbudai Művelődési Központban** (Budapest III. San Marco u. 81., www.omk.hu), délelőtt **10 órai kezdettel**. Felkérjük szakcsoportjainkat és helyi csoportjainkat, továbbá társ-szervezeteinket, hogy – a rendelkezésre álló idő jobb kihasználása érdekében – munkájukról poszttereken (tablókon) számoljanak be. A poszttereket a közgyűlés tartama alatt bemutathatják. A napfogyatkozás-expedíciókkal kapcsolatos beszámolóknak is helyet kívánunk adni, az előadni szándékozók az mcse@mcse.hu címen jelentkezhetnek.

A közgyűlés tervezett programja

- 10:00 Elnöki megnyitó, az MCSE-oklevelek átadása
- 10:30 Titkársági beszámoló
- 11:00 A Számvizsgáló Bizottság jelentése
- 11:10 Hozzászólások, közérdekű bejelentések
- 11:30 A Hegyháti Csillagvizsgáló (Horváth Tibor)
- 12:00–13:00 Szünet (büfé, asztrobörze)
- 13:00 Exobolygók – egzotikus eredmények (Pál András)
- 13:30 Milyen volt a Naprendszer 4,6 milliárd évvel ezelőtt? (Kun Mária)
- 14:00 Napfogyatkozásokkal a világ körül (expedíciós beszámolók)
- 15:00–15:15 Szünet
- 15:15 Hatvan éve alakult meg az MCSE (Rezsabek Nándor)
- 16:00 Zárszó

Felkérjük tagjainkat, hogy a közgyűlés határozatképessége érdekében (a tagok 50%-a + 1 fő) vegyenek részt rendezvényünkön! Határozatképtelenség esetén a megismételt közgyűlést változatlan programmal, 10:30-ra hívjuk össze.

A közgyűlés szüneteiben az asztrobörzén csillagászati optikák, kiadványok vásárolhatók. **Felszólítjuk az eladni szándékozókat, hogy kereskedelmi tevékenységüket 12:00-ig ne kezdjék meg, és azt követően is csak a szünetekben árusítsanak.**

A közgyűlés időtartama alatt az ÓMK San Marco Galériájában megtekinthető az MCSE **Az „új” Naprendszer – ahogy mi látjuk** c. asztrofotós kiállítása, melyen a Meteor januári számában bemutatott képanyagot láthatjuk, további felvételekkel kibővítvé.

A közgyűlést követően szeretettel látjuk tagjainkat és az érdeklődőket a közeli Polaris Csillagvizsgálóban közös Nap-megfigyelésre és tapasztalatcserére.

MCSE